

EDITORIAL

El pròxim any, 2023, se celebraran les eleccions municipals. Els partits polítics que s'hi presenten faran públics els respectius programes electorals i les llistes dels seus candidats. Es desplegarà una litúrgia, majorment reiterada respecte de les campanyes anteriors, tant a través dels mitjans de comunicació com al carrer. Tot plegat per a atraure el vot de la ciutadania. Dit així, sembla tediós, però, amb totes les imperfeccions que es poguera atribuir a la consulta, és una sort poder celebrar eleccions en llibertat. Amb la pròxima convocatòria –el 1979 fou la primera crida a eleccions municipals de l'actual període democràtic–, en farem dotze.

Les tres poblacions de la comarca del Baix Vinalopó: Crevillent, Santa Pola i Elx, en els resultats electorals passats, presenten analogies i diferències. Les dades que mostrem a continuació així ho evidencien. En el cas de Crevillent, la primera corporació tingué un batle del PCE, el seguiren tres representacions del PSOE i a continuació sis manaments amb alcalde del PP, càrrec que, en l'actualitat ocupa un representant de Compromís; amb una novetat addicional: la primera corporació estava formada per quatre formacions polítiques diferents i l'actual per set. D'altra banda, Santa Pola tingué els tres primers manaments municipals amb alcalde socialista, seguit de dos del PP, a continuació un del PSOE, tres del PP, el penúltim del PSOE i l'actual alcaldessa del PP. Aquest és l'ajuntament, amb diferència, que més alternança ha tingut en l'alcaldia, tot i que entre només dos partits, mentre que a Crevillent aquesta alternança s'ha donat entre partits distints, quatre. El cas de la corporació municipal d'Elx és molt diferent d'aquestes dues. En efecte, llevat del manament de 2011-2015 en què ocupà l'alcaldia el PP, la resta dels governs municipals de l'Ajuntament d'Elx han sigut presidits per un alcalde del PSOE, tot i que, en diverses ocasions, com l'actual, governant en coalició. A Elx, la corporació ha passat a tenir cinc representants de partits diferents i un no adscrit. Què tenen en comú les tres corporacions municipals? Òbviament, l'augment del nombre de partits polítics representats respecte de les corporacions inicials; així mateix, la formació de governs de coalició, ja que no s'assoleix la majoria per cap partit per a governar en solitari. Sembla que, ara com ara, aquestes característiques han vingut per a quedar-se. No valorem, descrivim la realitat que s'ha imposat; tanmateix, considerem que aquesta pluralitat arreplega millor la diversitat que té tota societat, com la nostra.

Considerem, però, que la veu de la ciutadania no ha de quedar en silenci –ni s’ha de silenciar, sinó tot el contrari– d’unes eleccions a unes altres. La societat, en particular a través d’associacions, plataformes, representacions individuals, etc., té el dret i el deure de col·laborar en la millora de la vida dels ciutadans i les ciutadanes en tot moment. Les corporacions locals han d’afavorir aquesta participació de la ciutadania en els assumptes públics. Una mesa, per exemple, formada per representants d’associacions i de la corporació municipal ha de complir, entre d’altres, una funció clau: mantenir la comunicació entre la societat i el governant; mai no ha de ser un simple ornament per a simular la participació. Els ajuntaments d’Elx i Crevillent, en l’actualitat, tenen pressupostos participatius –els primers pressupostos participatius de Santa Pola són de 2017-2018, en l’actualitat no ho són i a Elx la pandèmia els deixà tocats–. Aquesta és una altra manera d’implicar la ciutadania en la cosa pública del municipi, tot i que les partides pressupostàries encara no són de gran quantia, obrin el camí a una pràctica que cal consolidar i ampliar.

Un altre pilar que considerem clau, entre cada període electoral, és la transparència. S’ha avançat molt, és cert; tampoc no ocultem que, per exemple, l’Institut d’Estudis Comarcals del Baix Vinalopó ha tingut moltes dificultats per a obtenir documentació pública. El silenci ha sigut la tònica dominant a preguntes dirigides a l’Alcaldia d’Elx, per exemple, o a diverses regidories. El síndic de Greuges no ha de ser el recurs permanent on ha d’acudir la ciutadania per aconseguir una informació a la qual té dret. Cal donar més passes en la millora de la transparència, és una part clau per a fomentar la participació de la ciutadania.

En resum, cal millorar i eixamplar els canals de participació ciutadana i la transparència de les corporacions locals, perquè aquestes són les que els ciutadans i les ciutadanes senten com a més pròximes. Així, doncs, esperem que la participació i la transparència figuren en llocs destacats en els programes que ens presenten els partits en la pròxima convocatòria electoral.

Finalment, la ciutadania tenim un deure, a més de proposar i participar per les vies esmentades, fiscalitzar els programes electorals de qui ens ha governat i avaluar el grau de compliment de les promeses fetes en campanya. Així mateix, cal revisar també el treball de l’oposició, que en democràcia ha de complir un paper fonamental: vigilar des de la institució el govern corresponent. En qualsevol cas, desitgem trellat i benfer en la gestió de les futures corporacions municipals, ja que els beneficiats o perjudicats són els ciutadans i les ciutadanes que han cregut la paraula dels candidats i les candidates. Hem de recuperar –i exigir– l’honestedat com un valor preat en el governant, encara que no figure explícitament en els programes electorals.

Beyond borders (1992). Reproducció del quadre utilitzat per a la composició de la portada.

Shami MENDIRATTA

«Art is life: Life is art»

El que sabem de la trajectòria professional de Shami Mendiratta és únicament allò que diuen els pocs catàlegs d'alguna de les seues exposicions que hem pogut consultar, i els retalls de premsa reproduïts en el seu blog *shamimendiratta.blogspot.com*, que deixen entreveure tota una vida dedicada exclusivament a l'art. Shami naix a l'Índia en 1939 i amb 21 anys, quan acaba de titular-se en Administració d'Empreses, Publicitat i Relacions Públiques, comença a treballar a Bombai en la revista *Design*, la revista d'art i arquitectura més important a l'Índia. Set anys de treball li van descobrir el món on volia viure i treballar definitivament: «aquest món de ballarins, músics, poetes i grups de teatre».

I així ho va fer, quan es trasllada a Delhi treballa entre 1967 i 1989 en la promoció de l'art, a *Kunica Gallery* (1967-1969), però sobretot a *Chanakya* (1970-1987) la seua pròpia galeria, i a *Studio one* (1988-1990). Se sent en aquests anys «un home mig boig amb una missió», i desenvolupa una intensa activitat: organitza 110 exposicions d'artistes consolidats i nous creadors; participa en sis viatges a Europa, els Estats Units i el Canadà, on imparteix conferències sobre art i artesanía de l'Índia, en els programes d'intercanvi cultural. Shami descriu aquests anys com un temps d'alegria, d'ampliar horitzons, de visites d'ambaixadors i primers ministres.

Però en 1990 Shami conclou aquest període. Les paraules tretes de la petita publicació *Art is life: Life is art*, que acompanya l'exposició de 1996, ens permeten intuir el seu estat d'ànim:

«He fallat com a bon fill, bon espòs, bon pare. / Estime la meua família. / Vull estimar la meua família. / Vull ser estimat per la meua família».

«Jo era un home solitari. Soc un home solitari. Seré un home solitari?»

Però sobretot ens transmeten el seu moment professional:

«Què és l'art contemporani? / Què és contemporani? / Vaig pensar que ho sabia.
/ No ho sé. / No vull saber-ho. / Tanque la meua galeria en el 90. Gener de 1990
/ La vida continua».

I continuà. El 1989 comença a dibuixar i entre 1990 i 1995 es dedica a la creació: fa set exposicions individuals de dibuixos d'aquarel·les i d'olis a Delhi, Bombai i Nova York. Participa en l'exposició col·lectiva per a celebrar els 60 anys del Dalai-lama, i en

l'organitzada pel 125é aniversari de Mahatma Gandhi, que s'exposa a Bombai, Calcuta, Ahmadabad, Bangalore, Delhi i Madràs. En aquest període deixa Delhi i s'instal·la a la colònia d'artistes d'Andretta a les valls pròximes a l'Himàlaia, a la cerca de la pau interior que li proporciona la meditació i el consol en el misticisme de les grans serralades nevades. El 1996 la galeria Art Heritage de Delhi, en la darrera exposició seua que coneixem, mostrarà al públic els treballs fets a Andretta entre 1995 i 1996.

El que sí que sabem és que tres anys després, el 1999, Shami està molt lluny de l'Himàlaia, i el trobem a Santa Pola pintant les parets de *Villa Adelaida*. La raó d'aquest canvi radical d'escenari cal buscar-la en el fet que en aquests tres anys ha conegut, s'ha compromès i s'ha casat, a Berkeley, amb la santapolera Maribel López Pérez-Ojeda, professora emèrita de la Universitat Estatal de Califòrnia, amb qui s'instal·la definitivament a la residència familiar de *Villa Adelaida*, un edifici de 1910 de l'arquitecte il·l·licità Marcel·lià Coquillat i Llofriu, declarat Bé de Rellevància Local.

Les il·lustracions d'aquest número de *La Rella* reproduïxen obres de Shami Mendiratta que es poden veure en *Villa Adelaida*: pintures murals, olis, collages, petits dibuixos a tinta, que no estan reproduïts en els catàlegs que coneixem o en el llibre que l'autor dedicà el 2015 a Maribel López Pérez-Ojeda, i que si fem cas del que s'ha dit de la seua pintura: «És natural trobar un ressò de les seues obres en altres artistes experimentals com Paul Klee, Kandinski o Joan Miró» (catàleg de l'exposició *Shami Mendiratta: Paints on slate*, Suneet Chopra, Art Heritage, 1996).

Rafael PLA GRAU